

kadınlarla dayanışma vakfı
women's solidarity foundation

KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Mayıs ve Haziran Ayı Raporu

2021

KADAV KADINA YÖNELİK ŞİDDET RAPORU

MAYIS VE HAZİRAN AYI (2021)

HAZIRLAYANLAR VAKA EKİBİ

Betül Asker
Fatma Serra Kasap
F. Fulya Dağlı
Zehra Karahan

TASARIM

Çağla Akdere

Dijital platformlar için hazırlanmış bu rapordaki veriler, kaynak gösterilerek kullanılabilir.

1 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla Türkiye, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadele açısından en kapsamlı uluslararası hukuki düzenleme olan İstanbul Sözleşmesi'nden (Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi) kadınların ve LGBTİ+ların tüm itirazlarına ve hukuki başvurulara rağmen resmi olarak çekilmiştir.

Hatırlatmak isteriz ki İstanbul Sözleşmesi şiddetsiz bir yaşam mücadelesi veren kadınlar için hayati önem taşımaktadır. Sözleşme, "toplumsal cinsiyete dayalı" ayrımcılık ve şiddeti temel alan ve toplumsal cinsiyeti tanımlayan ilk uluslararası belgedir. Sözleşmeye taraf devletler, özellikle de mağdurların haklarını korumaya yönelik tedbirlerin cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya başka tür görüş, ulusal veya sosyal köken, bir ulusal azınlıkla bağlantılı olma, mülk, doğum, cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet kimliği, sağlık durumu, engellilik, medeni hal, göçmen veya mülteci statüsü veya başka bir statü gibi herhangi bir temele dayalı olarak ayrımcılık yapılmaksızın uygulanmasını temin etmekle yükümlüdürler. Şiddetin her türüyle mücadele konusunda, uluslararası işbirliğini ve bu alanda çalışan kadın örgütleriyle koordinasyonu öngörmekte olan İstanbul Sözleşmesi, hem özel alandaki hem kamusal alandaki cinsiyete dayalı şiddeti yasaklamaktadır.

İstanbul Sözleşmesi, yürürlüğe girdiğinden beri etkin uygulanmamakla birlikte şiddeti önleme ve şiddetle mücadele açısından birçok mekanizmanın kurulmasını da zorunlu kılmıştır. Türkiye'nin resmi olarak sözleşmeden henüz çekilmediği Mayıs ve Haziran ayları boyunca, dayanışma içerisinde olduğumuz kadınların deneyimi, İstanbul Sözleşmesi ile kurulmuş olan şiddetle mücadele mekanizmalarında fiili ve keyfi uygulamaların arttığı ve kadınların bu mekanizmalardan etkin desteği alamadığı yönündedir. Özellikle de kolluğa başvuran kadınların memurlar tarafından şikayetlerinden vazgeçirildiği ya da şikayetlerinin alınmayarak geri çevrildiği gözlemlenmiştir.

Öte yandan, şiddet faillerinin sözleşmenin kaldırılmasından ve cezasızlık politikalarından güç alması, kadınların ise koruyucu mekanizmalara erişememesi kadına yönelik şiddetle mücadele açısından önemli kaygıları açığa çıkarmaktadır. İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılması ile birlikte kadına yönelik şiddetle mücadelede sahip olduğumuz diğer yasal kazanımlarımız da tehlikeye düşmekte ve bu durum kadınları şiddet kaygısıyla yaşamaya itmektedir. Haziran ayı sonlarında cinsel istismar suçlarında "somut delil" aranması şartının mecliste tartışılması ve cinsel istismarın affının tekrar gündem olmasıyla birlikte, cinsel istismar faillerinin serbest bırakılacağı ya da tutuklanmayacağı algısının yayıldığı ve bu durumun büyük bir kaygı yarattığı gözlemlenmiştir.

Mayıs ve Haziran ayları boyunca çocuğun cinsel istismarına dair aldığımız başvurularda, kadınların ve çocukların yargılama ve sonrasındaki süreçlerde ekonomik ve psikolojik hiçbir

destek alamadığı için ikincil örselenmeye maruz kaldıkları ve güçlenmelerini sağlayacak mekanizmalara yönlendirilmediği anlaşılmıştır.

Şiddete maruz kalan kadınlar, şiddetten uzaklaşma mücadelesinde 6284 Sayılı Kanun gereği gibi uygulanmadığı için ekonomik destek alamamakta, bununla birlikte Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve yerel yönetimler sosyal ve ekonomik desteklerde kadına yönelik şiddeti, özel hassasiyet kriteri olarak etkin şekilde uygulamadıkları için diğer sosyal desteklerden de faydalanamamaktadır. Adli Yardım Büroları'nda ise şiddete maruz kalan ve çalışan, ancak kazancı ile yalnızca temel geçim ihtiyaçlarını karşılayabilen kadınların, içinde bulunduğu şiddet ve can güvenliği riski ve ekonomik yeterlilik durumları gereği gibi ölçülmeden avukat atama taleplerinin direkt olarak reddedildiği gözlemlenmektedir.

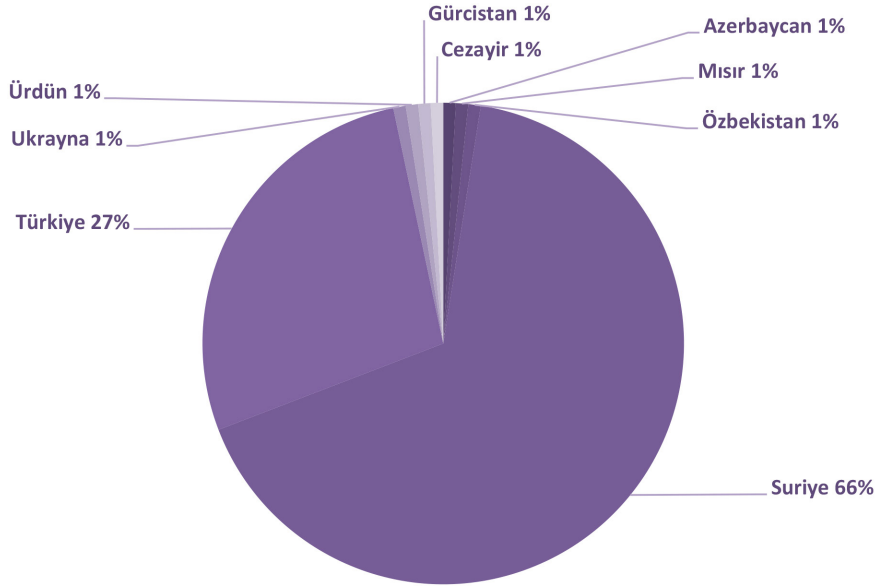
Pandemi ve ekonomik kriz nedeniyle hem göçmen hem Türkiyeli kadınlar yoğun yoksullukla karşı karşıya kalmaktadır. Göçmenlerin sigortasız çalışmak durumunda kaldıklarını ve pandemi kısıtlamaları sürecinde işten çıkarıldıklarını, ayrıca işsizlik ödeneği de alamadıkları için ekonomik olarak zor durumda kaldıklarını ve kamunun hizmetlerinden faydalanamadıklarını gözlemlemekteyiz. Öte yandan ev içi şiddet biçimleri arasında ekonomik şiddetin yaygın şekilde yer aldığı ve erkek tarafından kadınların ekonomik haklarının gasp edildiği, nafakalarının ödenmediği, çocuk ve ev bakım masraflarının tek başına üstlerine yıkıldığı riskli bir durum ortaya çıkmaktadır.

Şiddetsiz bir hayat kurmak isteyen geçici koruma altındaki kadınların önündeki bir diğer engel ise İl Göç İdaresi'nde kronikleşmiş bir sorun haline gelen randevu alınamaması durumudur. Kadınlar kimlik, kayıt ve güncelleme işlemlerini gerçekleştirmediği için haklara ve sosyal-ekonomik desteklere erişememektedir.

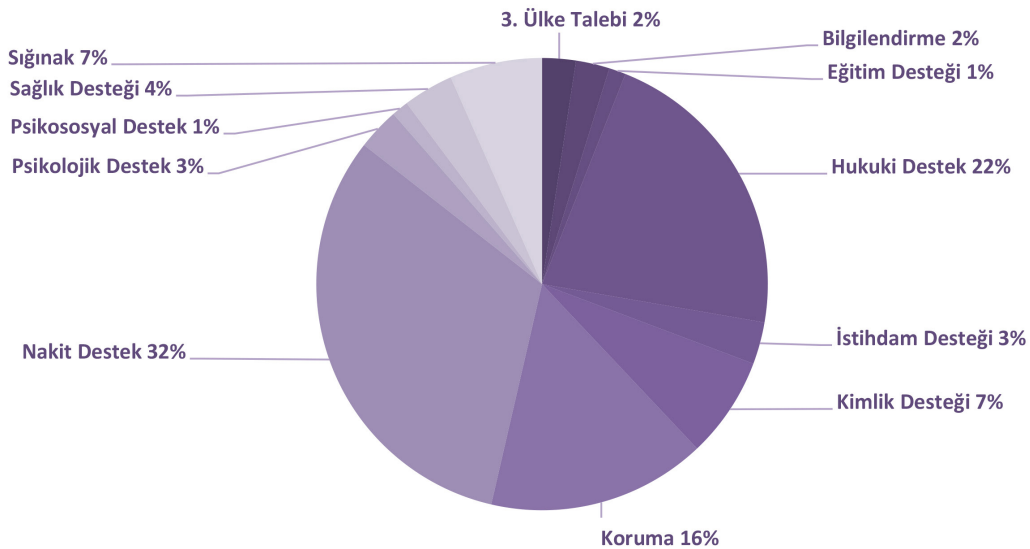
Mayıs ve haziran aylarında dayanışma içerisinde olduğumuz kadınların uyrukları ve taleplerine ilişkin grafikler aşağıdaki gibidir:

2021'İN MAYIS - HAZİRAN AYLARINDA KADAV'A ULAŞANLARIN UYRUĞA GÖRE GRAFİĞİ

2021 yılının mayıs ve haziran aylarında KADAV'a ulaşanların %32'sinin nakit destek, %22'sinin hukuki destek, %16'sının koruma desteği, %7'sinin sığınak desteği, %7'sinin kimlik desteği, %4'ünün sağlık desteği, %3'nün psikolojik destek, %3'ünün istihdam desteği, %2'sinin bilgilendirme desteği, %2'sinin 3. ülke talebi, %1'inin psiko-sosyal destek, %1'inin eğitim desteği talepleri olduğu gözlemlenmiştir.

2021'İN MAYIS - HAZİRAN AYLARINDA KADAV'A ULAŞANLARIN TALEPLERE GÖRE GRAFİĞİ

2021 yılının mayıs ve haziran aylarında KADAV'a ulaşanların %32'sinin nakit destek, %22'sinin hukuki destek, %16'sının koruma desteği, %7'sinin sığınak desteği, %7'sinin kimlik desteği, %4'ünün sağlık desteği, %3'nün psikolojik destek, %3'ünün istihdam desteği, %2'sinin bilgilendirme desteği, %2'sinin 3. ülke talebi, %1'inin psiko-sosyal destek, %1'inin eğitim desteği talepleri olduğu gözlemlenmiştir.

Mayısvehaziran ayları boyunca dayanışma içinde olduğumuz kadınların deneyimleri ve gözlemlerimizin bir kısmını aşağıda paylaşıyoruz:

● Geçici Koruma Kimlik Kaydı altında olan bir kadın, maruz kaldığı şiddet sebebiyle birlikte yaşadığı erkeği terk ettiğini, çocuklarının yaklaşık 2 yıldır kendisine gösterilmediğini, bu sebeple karakola giderek şikayetçi olmak istediğini ancak görevli polis memurunun kendisine “Evli olmadığınız için herhangi bir işlem yapılamaz.” dediğini aktardı.

● Bir kadın, siber zorbalığa maruz kaldığını, şikayetçi olmak için karakola gittiğini ancak görevli polisin suç duyurusunu görevi ihmal ederek almadığını, savcılık yoluyla şikayetçi olabileceğinin söylendiğini aktardı.

● Bir kadın, annesi ve babasının boşandığını, babasının sürekli olarak evlerine geldiğini ve annesine, kendisine ve kardeşine şiddet uyguladığını, 2 yıl önce bu sebeple polise başvurduğunu ancak polislerin şikayetçi olmaması için yarım saat kadar kendisiyle konuştuğunu ve gerekçe olarak “Babandır, bir şey olmaz.” dediğini, bu sürecin travmatik olması sebebiyle devam eden şiddet durumunda kolluk kuvvetlerine güven duymadığı için başvurmadığını beyan etti.

● Bir kadın, evli olduğu erkek tarafından şiddete maruz kaldığını ve bu

nedenle şu an ailesine ait bir evde kaldığını belirtti. Şiddet uygulayan erkek hakkında müşterek konuta yaklaşmasının engellenmesi kararı olmasına rağmen erkeğin müşterek konutu terk etmediğini ve evin kilidini değiştirdiğini söyledi. Evde bulunan kişisel eşyalarını alamadığı için polise başvurduğunu ancak polisin eşlik edebilmek için tapunun kendisine ait olması gerektiğini söylediğini beyan etti.

● Geçici Koruma Kimlik Belgesi olan bir kadın, 9 yıldır oturduğu evin kendisine haber verilmeden başka birine kiralanmaya çalışıldığını, karşı çıktığında ise hakaret ve tehditlere maruz kaldığını, 10 yaşındaki çocuğuna da şiddet uygulanarak evden atıldıklarını ve komşularına sığınmak zorunda kaldıklarını, şikayetçi olmak istediklerinde ise polislerin kendisini kaymakamlığa yönlendirdiğini aktardı.

● Bir kadın, dini nikahlı olduğu erkek tarafından sistematik olarak şiddete maruz kaldığını, ancak korktuğu için şikayetçi olmadığını, hamilelik süresince maruz kaldığı şiddet sebebiyle çocuğunun sağlığının iyi durumda olmadığını, dini nikahlı eski eşin şu an çocuğun velayetini almak için tehdit ettiğini belirtti. Çocukların velayetinin yasal olarak kendisinde olduğu tarafımızca açıklandığında ise adli sürece güvenemediğini ifade etti.

● Erkek partneri tarafından darp edilen bir kadın, Adli Yardım Bürosu ile iletişime geçtiğini ve kendisiyle görüşme

yapan nöbetçi avukatın “Darp izi yoksa uzaklaştırma kararı çıkarma, boşver. Böyle böyle kızların adı çıkıyor.” dediğini aktardı. Kadın ile yapılan görüşme neticesinde avuktan şikayetçi olan kadına adli yardımdan başka bir avukat ataması yapıldı.

● Bir kadın, erkek kardeşleri tarafından miras hakkının gasp edilmesi üzerine Adli Yardım Bürosu’na başvurduğunu ancak çalıştığı için avukat ataması talebinin reddedildiğini, maaşı ile yalnızca kendisinin ve çocuklarının temel ihtiyaçlarını karşılayabildiğini ve avukat ücretini karşılamasının mümkün olmayacağını aktardı.

● Geçici Koruma Kimlik Kaydı olan bir kadın, devlet hastanesine gittiğinde sürekli ayrımcılığa ve kötü muameleye maruz kaldığını ve bu sebeple artık hastaneye gitmek istemediğini aktardı. Kadına şikayetçi olabileceği aktarıldığında Suriyeli olduğu için Türkiye’de hiçbir hakkı olmadığını düşündüğünü belirtti.

● Dini nikahlı olarak birlikte yaşadığı erkek tarafından şiddete maruz kalan bir kadın, maruz kaldığı şiddet sebebiyle 2 çocuğunu alarak kayıtlı oldukları ilin dışında yaşayan bir akrabasının yanına geldiğini, dini nikahlı olarak birlikte yaşadığı erkeğin kendisine ve çocuklarına herhangi bir destekte bulunmadığını, kayıtlı olduğu ilden farklı şehirde olduğu için kamusal desteklerden yararlanamadığını, bu sebeple kayıt ilini değiştirmek amacıyla İl Göç İdaresi ile görüştüğünü ancak uzun süredir İl Göç İdaresi’nden randevu alamadıklarını beyan etmiştir.

● Suriye uyruklu, 9 aylık hamile olan bir kadın 1.5 yıldır Türkiye’de olduğunu ve İl Göç İdaresi’nden randevu alamadığı için kimlik çıkaramadığını, bu nedenle haklardan faydalanamadığını ve doğum masraflarını karşılayacak ekonomik durumunun olmadığını belirtmiştir.

● 2 oğlu ile birlikte Geçici Koruma Kimlik Kaydı olan bir kadın, evli olduğu erkeğin Suriye’deki savaş sürecinde vefat ettiğini, ancak Türkiye’ye giriş sırasında kimliğinde medeni durumun evli yazılması sebebiyle hiçbir sosyal destekten faydalanamadığını, bunun için 1 yıldır İl Göç İdaresi’nden randevu almaya çalıştığını ve bu durumun kendisini ekonomik ve psikolojik olarak yıprattığını aktardı.

● Bir kadın, evli olduğu erkek tarafından sistematik olarak şiddete maruz kaldığını, kendisine ve çocuğuna uygulanan şiddet sebebiyle hastaneye kaldırıldığını, 5 çocuğu ile polis izniyle farklı bir şehre geldiğini, eşinden boşanmak konusunda ekonomik kaygılar sebebiyle çekinceleri olduğunu belirtmiştir. Aileleri için çıkarılan Kızılay kartının evli olduğu erkekte olduğunu, bu sebeple kartı kullanamadığını, boşanmadığı için de sosyal destekten faydalanacağı yeni Kızılay kartı çıkaramadığını ifade etmiştir.

● Geçici Koruma Kimlik Kaydı sahibi yalnız anne olan bir kadın, temel geçim ihtiyaçlarını karşılayamadığı ve kalacak sabit bir yeri olmadığı için çocuklarının kamu bakımına verilmesini istediğini beyan etti.

● Bir kadın, babası tarafından kendisinin ve annesinin şiddete maruz kaldığını ve bu sebeple anne babasının boşandıklarını, nafaka almadıklarını, SHM ve SYDV'ye yaptıkları sosyal destek başvurularının, kendisinin staj sebepli sigortalı görünmesi sebebiyle reddedildiğini beyan etti.

● Bir kadın, eşinin öz kızlarını cinsel istismara maruz bıraktığını öğrenince şikayetçi olduğunu ve 20 yıl hapis cezası aldığını ancak bu süreçte herhangi bir sosyal destek alamadığını ve başkaca bir geliri olmadığı için ekonomik güçlük yaşadığını ifade etmiştir.

● Bir kadın, evli olduğu erkeğin kızına cinsel istismarda bulunduğunu, bunun üzerine şikayetçi olarak evli olduğu erkekten boşandığını belirtmiştir. Şu an ise ekonomik zorluklar yaşadıklarını ve hukuki süreç esnasında ve akabinde psikolojik, ekonomik hiçbir desteğin sağlanmadığını, ayrıca boşandığı erkekten kalan 35 bin TL borç olduğunu ifade etmiştir.

● Evli olduğu erkek tarafından sistematik olarak şiddete maruz kalan bir kadın, boşandığını, boşandığı erkeğin 4 yıldır hapishaneye girip çıktığını, boşanma esnasında kendisine ve çocuklarına bir zarar gelmemesi için ortak aldıkları aile konutunu boşandığı erkeğe bıraktığını, ancak hala hapishaneden kendisine yönelik tehditlerde bulunduğunu, korktuğu için aile konutunda kalan eşyaları da alamadığını ifade etti.

● Bir kadın, kızlarının eşi tarafından sistematik şekilde cinsel istismara maruz bırakıldığını ve şikayetleri üzerine failin tutuklu yargılandığını ve ceza aldığını ancak dosyanın Yargıtay'da olduğunu belirtmiştir. Kadın ve büyük kızı son günlerde çocuğa yönelik cinsel istismar suçuna af çıkabileceğine dair söylentiler duydukları için korku ve kaygı içerisinde olduklarını ifade etmiştir.

● Üniversite mezunu olan, uzman olduğu alanda çalışmak isteyen ve ikamet izin belgesiyle Türkiye'de olan bir kadın, çalışmak istediği için ailesi tarafından şiddete maruz kaldığını, evli bir erkeğin ikinci eşi olmaya zorlandığını, kaçarak bir kadının yanına sığındığını aktarmıştır.

● Yüzde 40 zihinsel engelli erkek komşusu tarafından tacize maruz kalan bir kadın, tacizin uzun süredir devam ettiğini, evden çıkmaktan dahi imtina ettiğini, bugüne kadar şikayetçi olmamasının sebebinin medya ve toplum tarafından engelli birine herhangi bir yaptırım uygulanmayacağı yönündeki yaygın ön kabul olduğunu aktardı. Kadın ile içerisinde bulunduğumuz dayanışma sonucunda koruma ve uzaklaştırma kararı çıkarıldı.

● İkamet İzin Belgesi ile Türkiye'de yaşayan bir kadın, evli olduğu ve şiddet gördüğü erkekten boşanmak istediğini ancak erkek tarafından TC vatandaşı olmadığı için çocuklarının velayetini alamayacağı yönünde yanlış bilgilendirildiğinden boşanma konusunda tereddüt yaşadığını belirtmiştir.

kadınlarla dayanışma vakfı
women's solidarity foundation

KADINLARLA DAYANIŞMA VAKFI

0212 251 58 50 | kadav.org.tr | info@kadav.org.tr